

A Mátra-hegység zsákhordómoly faunája (Lepidoptera: Coleophoridae)

BUSCHMANN FERENC

ABSTRACT: (The casebearing moth fauna of the Mátra Mountains (Lepidoptera: Coleophoridae)) In this paper, the author reports 118 species of *Coleophora* known from the Mátra Mountains until the end of 2023 based on his own collection and the data published so far in the domestic literature.

Bevezetés

Több mint fél évszázaddal ezelőtt látott napvilágot Jablonkay József (1895–1992) mindmáig alapműnek számító dolgozata a Mátra hegység lepkefaunájáról (JABLONKAY 1972). Munkájában a szerző a Mátra Múzeum által éveken át a hegység több pontján is működtetett fénycsapdák anyagából származó, az akkoriban érvényes rendszer- és nevezéktan (GOZMÁNY 1956, 1968) alapján 22 zsákhordómoly (*Coleophora*) előfordulásáról adott számot. Az általa létrehozott dokumentáció értékű gyűjteményben azonban csupán hét fajnak voltak bizonyító példányai (BUSCHMANN 2003). A hiányzó fajok egyedeit feltehetően odaadta valamelyik általa ismert (külföldi?) szakembernek a meghatározásait ellenőrizni, ám azok Jablonkay múzeumi működésének ideje alatt nem kerültek vissza az intézménybe. Ezért a bizonyító egyedekkel nem rendelkező fajokat BUSCHMANN (2003) törölte a hegység faunájából. Jóllehet az elmúlt két évtizedben a Mátra faunalistájából törölt *Coleophora* fajok közül számos előkerült, öt JABLONKAY (1972) által jelzett előfordulására (*astragalella*, *ochrea*, *pratella*, *directella*, *granulatella*) továbbra sincs bizonyíték.

JABLONKAY (1972) közleményét követően a hegység zsákhordó molyainak ismerettárát SZŐCS (1975) és SZABÓKY (1986) gyarapította néhány fajjal, illetőleg jelen tanulmány írója a Mátra Múzeumba került akkori molygyűjteménye révén (BUSCHMANN 2003).

Az eltelt évtizedekben a megváltozott közlekedési és gyűjtéstechnikai módszerek és lehetőségek következtében jelentősen megszorodott a Mátra hegységből ismert molylepke, ezen belül a *Coleophora* fajok száma. Közzétételük azonban néhány faunára új faj kivételével mindaddig váratott magára.

Jelen tanulmányban a szerző 2003-ban újrakezdett molylepke-gyűjteményének zsákhordómoly (Coleophoridae) fajait ismertető közleményéből (BUSCHMANN 2023) a Mátra hegységre vonatkozó fajokat ismerteti. A dolgozat magába foglalja a Magyar Természettudományi Múzeum vonatkozó gyűjteményrészének Ignác Richter szlovák Coleophoridae szakértő szakmai segítségével a szerző által elvégzett revíziós átrendezés mátrai adatait (BUSCHMANN & RICHTER 2016) és a Mátra Múzeum lepkegyűjteményében található adatokat (BUSCHMANN 2003), továbbá az elsősorban hazai szakirodalmunkban eddig megjelent mátrai *Coleophora*-közléseket, a jelenleg használatos névjegyzék (PASTORÁLIS & BUSCHMANN 2018) alapján.

Rövidítések: MTM = Magyar Természettudományi Múzeum; MM = Mátra Múzeum; GP = ivarszervi preparátum.

Fajlista

COLEOPHORIDAE Bruand, 1850

Coleophora auroguttella (Fischer von Röslerstamm, 1841) – labodaszárfűró zsákosmoly – [SZÖCS (1975)]. Megjegyzés: a fajt SZÖCS (1975) még a *Goniodoma* nembe sorolva közölte Gyöngyösről 1960.VIII.17., 1961.VII.21., VIII.12. dátumokkal, de az MTM-ben nincsenek bizonyító példányok. Tápnövényei (*Atriplex* spp.) révén azonban elsősorban a hegységi települések művelt térségeiben többfelé előfordulhat.

Coleophora lutarea (Haworth, 1828) – zöldessárga zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015).

Coleophora albella (Thunberg, 1788) – fehérsíkos zsákosmoly – BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora lutipennella (Zeller, 1838) – tölgyrüggyrágó zsákosmoly – BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016). Megjegyzés: a fajt JABLONKAY (1972) nem jelezte munkájában, illetve tévesen *flavipennella* néven közölte (BUSCHMANN 2003).

Coleophora ochripennella Zeller, 1849 – peszterce-zsákosmoly – BUSCHMANN (2005, 2023).

Coleophora gryphipennella (Hübner, [1796]) – rózsaknázó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora flavipennella (Duponchel, 1843) – szürkésvörös zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016). Megjegyzés: a JABLONKAY (1972) által *flavipennella*-nak határozott és közölt példányok mind a *lutipennella* faj egyedei voltak, lásd fentebb és BUSCHMANN (2003).

Coleophora adjectella Herrich-Schäffer, 1861 – bozótlakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora milvipennis Zeller, 1839 – agyagszínű zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora badiipennella (Duponchel, 1843) – csíkosszegélyű zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).

Coleophora limosipennella (Duponchel, 1843) – szilfalevél-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZÖCS (1975).

Coleophora kroneella Fuchs, 1899 – körtelevél-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora serratella (Linnaeus, 1761) – ligeti zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN (2023). Megjegyzés: a fajt JABLONKAY (1972) Gyöngyösről jelezte, bizonyító példány hiányában BUSCHMANN (2003) törölte a Mátra faunájából. Azóta a hegység több pontján is előkerült.

Coleophora spinella (Schränk, 1802) – galagonya-zsákosmoly – BUSCHMANN *et al.* (2011); BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).

Coleophora prunifoliae Doets, 1944 – kökényaknázó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora cecidophorella Oudejans, 1972 – pusztai zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016). Megjegyzés: bár a fajt SZÖCS (1975) nem jelezte dolgozatában, az MTM gyűjteményében van kettő példány a gyöngyösi fénycsapdából (det: Baldizzone; BUSCHMANN & RICHTER 2016).

Coleophora fuscocuprella Herrich-Schäffer, [1855] – patinafényű zsákosmoly – [GOZMÁNY (1956)], [SZÖCS (1977)]; BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015). Megjegyzés: az irodalmi említések ellenére (GOZMÁNY 1956, SZÖCS 1977) sem az MTM, sem a MM gyűjteményében nincsenek *fuscocuprella* példányok. A faj első hiteles mátrai adatát BUSCHMANN & RICHTER (2015) közölték.

Coleophora lusciniapennella (Treitschke, 1833) – füzaknázó-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora orbitella Zeller, 1849 – égeraknázó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).

Coleophora ahenella Heinemann, 1877 – somaknázó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora albitarsella Zeller, 1849 – árvacsalanlakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora trifolii (Curtis, 1832) – somkóró-zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZABÓKY (1986). Megjegyzés: GOZMÁNY (1985) nevezéktani változásokat közlő tanulmánya előtt Magyarországon a *trifolii* fajt még mindenki *frischella* néven közölte; lásd BUSCHMANN *et al.* (2014b) is.

Coleophora frischella (Linnaeus, 1758) – lóhere-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015). Megjegyzés: a névvel kapcsolatos anomáliák tisztázását STÜBNER (2007) nyomán lásd BUSCHMANN *et al.* (2014b). A GOZMÁNY (1985) előtt közölt összes „*frischella*” adat a *trifolii* fajra vonatkozik.

Coleophora alcyonipennella (Kollar, 1832) – aranyzöld zsákosmoly – JABLONKAY (1972); BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZÖCS (1975).

Coleophora conyzae Zeller, 1868 – bolhafű-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015).
Coleophora lineolea (Haworth, 1828) – árvacsalán-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
Coleophora hemerobiella (Scopoli, 1763) – gyümölcsfalevél-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
Coleophora klimeschiella Toll, 1952 – buckajáró zsákosmoly – BUSCHMANN *et al.* (2014a).
Coleophora lithargyrinella Zeller, 1849 – olajsárga zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).
Coleophora onobrychiella Zeller, 1849 – csüdfüaknázó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).
Coleophora medelichensis Krone, 1908 – dárdahere-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
Coleophora colutella (Fabricius, 1794) – pillangósvirág-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
Coleophora trifariella Zeller, 1849 – zanótaknázó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).
Coleophora genistae Stainton, 1857 – rekettyelakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).
Coleophora bilineatella Zeller, 1849 – kétszikű zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
Coleophora niveicostella Zeller, 1839 – kakukkfű-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
Coleophora albicostella (Duponchel, 1843) – irtásréti zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016). Megjegyzés: JABLONKAY (1972) a Mátrafüredi Vízmű fénycsapdájából *albicosta* Haw. nevet közölte; elírás. Az *albicosta* (Haworth, 1828) faj nem él Magyarországon és tápnövénye sem terem hazánkban.
Coleophora sergiella Falkovitsh, 1979 – mátrai zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016); SZABÓKY (2004). Megjegyzés: miként a faj magyar neve is mutatja, a Mátrából vált ismertté hazánk területén.
Coleophora squamella Constant, 1885 – pikkelyes zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).
Coleophora acrisella Millière, 1872 – dárdahehererágó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015).
Coleophora congeriella Staudinger, 1859 – spanyol zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
Coleophora deauratella Lienig & Zeller, 1846 – aranyló zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
Coleophora mayrella (Hübner, [1813]) – tarlóhere-zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016). Megjegyzés: a fajt JABLONKAY (1972) még *spissicornis* Haworth, 1828 néven közölte Mátrafüredről és Mátraházáról, de bizonyító példányok hiányában BUSCHMANN (2003) törölte a hegység faunájából. Azóta viszont több helyről is előkerült.
Coleophora paramayrella Nel, 1993 – bronzfényű zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).
Coleophora aleramica Baldizzone & Stübner, 2007 – lóhererágó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).
Coleophora variicornis Toll, 1952 – cickafarklakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015). Megjegyzés: a fajt sokáig a *hieronella* Zeller, 1849 faj szinonimájaként tartotta nyilván a nemzetközi szakirodalom, egészen a „*frischella*”-fajcsoport NUSS & STÜBNER (2003) által elvégzett revíziós munkáig. Ennek és STÜBNER (2007) dolgozata nyomán került sor a vonatkozó hazai fajok felülvizsgálatára (BUSCHMANN *et al.* 2014b) és a szóban forgó faj addig ismert magyarországi adatainak közlésére.
Coleophora ballotella (F. von Röslerstamm, 1839) – tisztessű-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZŐCS (1975).
Coleophora anatipennella (Hübner, [1796]) – fehértollú zsákosmoly – BUSCHMANN (2005, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZABÓKY (1986); SZŐCS (1975).
Coleophora kuehnella (Goeze, 1783) – sápadt zsákosmoly – BUSCHMANN (2005, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
Coleophora ibipennella Zeller, 1849 – sárgaerű zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
Coleophora betulella Heinemann, 1877 – nyírlakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).
Coleophora zelleriella Heinemann, 1854 – fűzfalevél-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).
Coleophora currucipennella Zeller, 1839 – fakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora brevipalpella Wocke, 1874 – imolarágó zsákosmoly – BUSCHMANN (2005, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora serratulella Herrich-Schäffer, [1855] – zsoldina-zsákosmoly – SZABÓKY *et al.* (2009).

Coleophora virgatella Zeller, 1849 – zsájarágó zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016). Megjegyzés: JABLONKAY (1972) a Mátrafüredi Vízműtől és a Pípis-hegyről jelezte, de bizonyító példányok hiányában BUSCHMANN (2003) törölte a Mátra hegység faunájából. Az MTM gyűjteményében viszont van egy 1949.VII.15. (leg. Gozmány L.) adatú egyed Pásztórol; ez alapján került vissza a mátrai fajlistára. Azóta a gyöngyösi Sár-hegyről is előkerült.

Coleophora chamaedriella Bruand, 1851 – gamadoraknázó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora mareki Tabell & Baldizzone, 2014 – Marek zsákosmolya – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016). Megjegyzés: tudományra újként alig egy évtizede leírt faj (TABELL & BALDIZZONE, 2014), melynek első mátrai adatait BUSCHMANN & RICHTER (2015) közölte. Valamivel nagyobb faj, mint a *sepylletorum*, attól biztosan elválasztani azonban csak ivarszervi vizsgálattal lehetséges.

Coleophora serpylletorum E. Hering, 1889 – kakukkfűaknázó zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN (2005, 2023). Megjegyzés: JABLONKAY (1972) a Mátrafüredi Vízműtől közölte, de bizonyító példány hiányában BUSCHMANN (2003) törölte a Mátra faunájából. Az eltelt évtizedekben a hegység több pontján is előkerült.

Coleophora auricella (Fabricius, 1794) – gamandorlakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2005, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora gallipennella (Hübner, [1796]) – csüdfülakó zsákosmoly – JABLONKAY (1972); BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZABÓKY (1986); SZŐCS (1975).

Coleophora stramentella Zeller, 1849 – síksági zsákosmoly – BUSCHMANN & RICHTER (2016). Megjegyzés: a Mátrából eddig csak a Gozmány által 1962 júliusában Pásztón gyűjtött egyedek ismertek (coll. MTM).

Coleophora dignella Toll, 1961 – fehérszegélyes zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN *et al.* (2014a).

Coleophora coronillae Zeller, 1849 – ledneklakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora flaviella Mann, 1857 – sárga zsákosmoly – BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016). Megjegyzés: az egyetlen mátrai példánya, Gyöngyös, 1959.VI.24. cédulával, az ott évekig működött fénycsapda anyagából az MTM gyűjteményében van, bár dolgozatában ezt a fajt SZŐCS (1975) nem jelezte.

Coleophora vibicigerella Zeller, 1839 – mezeiüröm-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora conspicuella Zeller, 1849 – búzavirág-zsákosmoly – BUSCHMANN (2005, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora partitella Zeller, 1849 – fehéüröm-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZŐCS (1975).

Coleophora ditella Zeller, 1849 – mezeiürömevő zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora fuscociliella Zeller, 1849 – füstösrojtú zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora cracella (Vallot, 1835) – bükkönyaknázó zsákosmoly – BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015). Megjegyzés: a fajt JABLONKAY (1972) nem közölte, de az MM gyűjteményében több helyről is vannak fénycsapdai példányok (BUSCHMANN 2003). Azóta a gyöngyösi Sár-hegyről is előkerült.

Coleophora vibicella (Hübner, [1813]) – galajrágó zsákosmoly – JABLONKAY (1972); BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZABÓKY (1986).

Coleophora vicinella Zeller, 1849 – kecskeruta-zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN (2023). Megjegyzés: bár JABLONKAY (1972) Mátraházáról jelezte, bizonyító példány hiányában BUSCHMANN (2003) törölte a hegység faunájából. Azóta több mátrai helyről ismertté vált.

Coleophora lixella Zeller, 1849 – fűaknázó zsákosmoly – JABLONKAY (1972); BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZABÓKY (1986).

Coleophora ornatipennella (Hübner, [1796]) – fűvönélő zsákosmoly – JABLONKAY (1972); BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZABÓKY (1983, 1986). Megjegyzés: JABLONKAY (1972) az *ornatipennella*-k egy részét *artemisiae* Mühlig, 1864 név alatt közölte, de ez utóbbiak téves határozások voltak. A *granulatella* Zeller, 1849 (= *artemisiae* Mühlig) az elmúlt évtizedek során még nem került elő a Mátrából; lásd a bevezetőben és BUSCHMANN (2003, 2023).

Coleophora oriolella Zeller, 1849 – koronafürt-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora pennella ([Denis & Schiffermüller], 1775) – vértörágó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora laricella (Hübner, [1817]) – vörösfenyő-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).

Coleophora glaucicolella Wood, 1892 – szittyólakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora otidipennella (Hübner, [1817]) – perjeszittyó-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora alticolella Zeller, 1849 – szittyótermés zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).

Coleophora taeniipennella Herrich-Schäffer, [1855] – szittyóaknázó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora sylvaticella Wood, 1892 – erdei zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora therinella Tengström, 1848 – aszatrágó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora linoisyris M. Hering, 1937 – aranyfürt-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora saxicolella (Duponchel, 1843) – labodarágó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora pseudolinoisyris Kasy, 1979 – aranyfürtös zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora sternipennella (Zetterstedt, 1839) – parajmag-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora versurella Zeller, 1849 – labodatermés-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora vestianella (Linnaeus, 1758) – sirálytollú zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora artemisicolella Bruand, 1855 – feketeüröm-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora chrysanthemi Hofmann, 1869 – margaréta-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015).

Coleophora galbulipennella Zeller, 1838 – szikárszegfű-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora thymi M. Hering, 1942 – kakukkfűrágó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015).

Coleophora trochilella (Duponchel, 1843) – fészkesviráglakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora frankii A. Schmidt, 1886 – sédkender-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015).

Coleophora inulae Wocke, 1877 – peremizsaknázó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora striatipennella Nylander in Tengström, 1848 – bolhafűrágó zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN (2023). Megjegyzés: JABLONKAY (1972) a Mátrafüredi Vizmütől és a Pipis-hegyről jelezte, de bizonyító példány hiányában BUSCHMANN (2003) törölte a Mátra faunájából. Azóta több helyről is előkerült.

Coleophora solitariella Zeller, 1849 – csillaghúr-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora bornicensis Fuchs, 1886 – közép-európai zsákosmoly – BUSCHMANN & RICHTER (2015); SZABÓKY (2014). Megjegyzés: a fajt faunára újként SZABÓKY (2014) közölte a siroki Nyírjes-tótól; coll. Szabóky.

Coleophora argentula (Stephens, 1834) – cickafarkmag-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora pseudorepentis Toll, 1960 – homokháti zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora pseudociconiella Toll, 1952 – sötéteri zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora adpersella Benander, 1939 – libatoprágó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora dianthi Herrich-Schäffer, [1855] – szegfűtok-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Coleophora bucovinella Nemes, 1968 – délvidéki zsákosmoly – BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).

Coleophora grotenfelti Tabell & Kosorin, 2020 – Grotenfelt zsákosmolya – TABELL & KOSORIN (2020). Megjegyzés: tudományra nemrég leírt faj, melynek egyik paratípus példánya a Mátrából került elő: Gyöngyös, Sár-hegy 2010.VI.15. leg. F. Buschmann, GP 16167 ♂ I. Richter, coll. MTM.

Coleophora silenella Herrich-Schäffer, [1855] – habszegfű-zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN & RICHTER (2016). Megjegyzés: JABLONKAY (1972) a Mátrafüredi Vizmütől közölte, de bizonyító példány(ok) hiányában BUSCHMANN (2003) törölte a Mátra faunájából. A hegységből ténylegesen eddig csak a Gozmány által Bagolyirtáson 1951-ben gyűjtött egyedek ismeretesek (GP 5055 & det. Baldizzone, coll. MTM).

Coleophora ciconiella Herrich-Schäffer, [1855] – gabonarágó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora nutantella Mühlhig & Frey, 1857 – szegfűlakó zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).

Coleophora paripennella Zeller, 1839 – egyszínű zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015).

- Coleophora clypeiferella* O. Hofmann, 1871 – pajzsoshátú zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016).
- Coleophora binotapennella* (Duponchel, 1843) – kétpettyes zsákosmoly – [JABLONKAY (1972)]; BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016). Megjegyzés: JABLONKAY (1972) Parádsasvár-Fényespusztáról közölte, de bizonyító példány hiányában BUSCHMANN (2003) törölte a Mátra faunájából. Azóta több helyről is előkerült.
- Coleophora squalorella* Zeller, 1849 – mocskos zsákosmoly – [SZÓCS (1975)]. Megjegyzés: a fajt SZÓCS (1975) közölte Gyöngyös 1959.VII.28., IX.3.; 1960.VIII.12., IX.11.; 1961.VIII.3., IX.4. dátumokkal, de az MTM-ben ezek a bizonyító példányok nincsenek meg. A fajnak újabb adatai a Mátrából eddig nem ismeretsek.
- Coleophora unipunctella* Zeller, 1849 – feketepettyes zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).
- Coleophora preisseckeri* Toll, 1942 – erdeifenyő-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023); BUSCHMANN & RICHTER (2015, 2016).
- Coleophora wockeella* Zeller, 1849 – nagy zsákosmoly – JABLONKAY (1972); BUSCHMANN (2003, 2023); BUSCHMANN & RICHTER (2016); SZABÓKY (1986).
- Coleophora onopordiella* Zeller, 1849 – samárbogáncs-zsákosmoly – BUSCHMANN (2023).

Összefoglalás

A Mátra Múzeum molylepke gyűjteményének teljes, az addigi molygyűjteménnyel történt összevonásos átrendezését követően (BUSCHMANN 2003) 2013–2014-ben alkalmam nyílt a Magyar Természettudományi Múzeum vonatkozó gyűjteményrészének revíziós átrendezésére is, Ignác Richter szlovák Coleophoridae-s szakember szakmai segítségével (BUSCHMANN & RICHTER 2016). A 2003 után újakezdett moly-magángyűjteményem szóban forgó részének adatait a közelmúltban adtam közre (BUSCHMANN 2023). Ez utóbbiból kitűnik, hogy az elmúlt két évtized gyűjtései révén jelenleg 180 *Coleophora* faj 3097 példánya, ezen belül a Mátrából 108 faj 795 példánya van a gyűjteményemben. Jelen dolgozatban az elődeim Mátra hegységgel kapcsolatos Coleophoridae-s közléseinek kritikai figyelembe vétele mellett ezen intézmények adatai kerültek ismertetésre. Ezek összessége alapján az öt évtizeddel ezelőtt JABLONKAY (1972) által jelzett 22 fajtall ellentétben a Mátrából jelenleg 118 *Coleophora* faj előfordulása bizonyított. Célirányos gyűjtésekkel ez a szám még bizonyára emelkedni fog.

Irodalom

- BUSCHMANN F. (2003): A Mátra Múzeum molylepke-gyűjteménye I. Micropterigidae – Gelechiidae. (Microlepidoptera-collection Musei Matraensis; Micropterigidae-Gelechiidae). – Folia historico-naturalia Musei Matraensis, 27: 267–287.
- BUSCHMANN F. (2005): Új microlepidoptera fajok a Mátra Múzeum gyűjteményében – Folia historico-naturalia Musei Matraensis, 29: 173–175.
- BUSCHMANN F. (2023): Adatok Magyarország zsákhordómoly faunájának ismeretéhez (Lepidoptera, Coleophoridae). Data for the knowledge of the bag moth fauna of Hungary (Lepidoptera, Coleophoridae). – Lepidopterologica Hungarica, 19(2): 99–125. <https://doi.org/10.24386/LepHung.2023.19.2.99>
- BUSCHMANN F. & RICHTER I. (2015): Kevésbé ismert magyarországi Coleophora fajok új adatai. New records of lesser-known Coleophora species from Hungary (Lepidoptera: Coleophoridae). – Microlepidoptera.hu, 10: 29–56.
- BUSCHMANN F. & RICHTER I. (2016): A Magyar Természettudományi Múzeum Coleophoridae katalógusa I. Coleophoridae Catalogue of the Hungarian Natural History Museum I. (Lepidoptera: Coleophoridae). – Microlepidoptera.hu, 11: 1–183.
- BUSCHMANN F., FAZEKAS I. & PASTORÁLIS G. (2011): Tizenhárom új molylepkefaj Magyarországról. (Thirteen new micro-moths in Hungary) (Lepidoptera: Tineidae, Elachistidae, Coleophoridae, Gelechiidae, Tortricidae). – Microlepidoptera.hu, 3: 3–13.

- BUSCHMANN F., PASTORÁLIS G. & RICHTER I. (2014a): Adatok a magyar faunában új *Coleophora nigridorsella* Amsel, 1935 és néhány más ritka *Coleophora* faj magyarországi előfordulásához. The data for the new record of *Coleophora nigridorsella* Amsel, 1935 to the fauna of Hungary and to several other rare *Coleophora*-species occurring in the country (Lepidoptera: Coleophoridae). – *Microlepidoptera.hu*, 7: 27–48.
- BUSCHMANN F., RICHTER I. & PASTORÁLIS G. (2014b): A *Coleophora frischella* fajcsoport újabb képviselői Magyarországon. New species of *Coleophora* in the *frischella* group from Hungary (Lepidoptera: Coleophoridae). – *Microlepidoptera.hu*, 7: 9–26.
- GOZMÁNY L. (1956): Molylepkék II. *Microlepidoptera* II. – Magyarország állatvilága (Fauna Hungariae), 16(3): 136 pp.
- GOZMÁNY L. (1968): Hazai molylepkéink magyar nevei. – *Folia entomologica hungarica*, 21(17): 225–296.
- GOZMÁNY L. (1985): Nevezéktani és taxonómiai változások a Magyarország Állatvilága XVI. kötetének 2-7. füzetében (Molylepkék-Microlepidoptera). – *Folia entomologica hungarica*, 46(2): 41–55.
- JABLONKAY J. (1972): A Mátra hegység lepkefaunája. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 1: 9–41.
- NUSS M. & STÜBNER A. (2003): *Coleophora variicornis* Toll, 1952 stat. rev. is a distinct species occurring in Central Europe (Coleophoridae). – *Nota lepidopterologica*, 26(1–2): 27–34.
- PASTORÁLIS G. & BUSCHMANN F. (2018): A Magyarországon előforduló molylepké-fajok névjegyzéke, 2018. Checklist of the Hungarian micro-moths, 2018 (Lepidoptera). – *Microlepidoptera.hu*, 14: 77–258. <https://doi.org/10.24386/Microlep.2018.14.77>
- STÜBNER A. (2007): Taxonomische Revision der *Coleophora frischella*-Artengruppe (Coleophoridae). – *Nota lepidopterologica*, 30(1): 121–172.
- SZABÓKY Cs. (1983): A Dél-Dunántúl molylepkéi. Nattán Miklós molylepké-gyűjteménye (Lepidoptera). – *Janus Pannonius Múzeum Évkönyve*, 27 (1982): 15–35.
- SZABÓKY Cs. (1986): A Mátra hegység lepkefaunája I. Mátraszentistván és környéke lepkefaunája. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 11: 35–47.
- SZABÓKY Cs. (2004): Molyfaunisztikai újdonságok VIII. (Lepidoptera: Coleophoridae, Elachistidae, Gelechiidae, Tortricidae). – *Folia entomologica hungarica*, 65: 248–252.
- SZABÓKY Cs. (2014): New data to the *Microlepidoptera* fauna of Hungary, part XVI (Lepidoptera: Autostichidae, Coleophoridae, Gelechiidae, Gracillariidae, Pyralidae, Tortricidae). – *Folia entomologica hungarica*, 75: 173–182. <https://doi.org/10.17112/FoliaEntHung.2014.75.173>
- SZABÓKY Cs., TOKÁR Z., LIŠKA J. & PASTORÁLIS G. (2009): New data to the *Microlepidoptera* fauna of Hungary, part XII (Lepidoptera: Lypusidae, Bucculatricidae Yponomeutidae, Depressariidae, Coleophoridae, Blastobasidae, Autostichidae, Gelechiidae, Tortricidae). – *Folia entomologica hungarica*, 70: 139–146.
- SZŐCS J. (1975): Molylepkék a Mátra- és Bükk-hegységi fénycsapdából. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 3: 81–90.
- SZŐCS J. (1977): Lepidoptera-aknák és -gubacsok. – Magyarország állatvilága (Fauna Hungariae), 16(16): 424 pp.
- TABELL J. & BALDIZZONE G. (2014): *Coleophora mareki* Tabell & Baldizzone, sp. n., a new coleophorid moth of the *serpylletorum* species-group (Lepidoptera: Coleophoridae). – *SHILAP Revista de Lepidopterologia*, 42(167): 399–408.
- TABELL J. & KOSORIN F. (2020): *Coleophora grotenfelti* Tabell & Kosorin, a new species belonging to the *C. dianthi* species complex (Lepidoptera: Coleophoridae). – *Microlepidoptera.hu*, 16: 25–32. <https://doi.org/10.24386/Microlep.2020.16.25>

BUSCHMANN Ferenc
H-5100 Jászberény, Hungary
Apponyi tér 2. I/1.
E-mail: busman.ferenc@gmail.com

